

STICHTING HET ZELFSTANDIG GYMNASIUM

Utrecht, 27 maart 2017

Aan:
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

cie.ocw@tweedekamer.nl
info@tweedekamer.nl

Betreft: Rondetafelgesprekken over Onderwijs2032 op 13 en 19 april a.s.

Geachte leden van de vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Vanuit de Stichting het Zelfstandig Gymnasium, waar de 40 zelfstandige gymnasia in Nederland deel van uit maken, willen we graag een bijdrage leveren aan de discussie over Onderwijs 2032.

Dat de naam anders had kunnen zijn, zodat het perspectief wat dichterbij had gelegen is één ding, om daarmee het kind met het badwater weg te gooien, is iets wat wij zouden betreuren.

Binnen de gymnasia wordt hard gewerkt aan steeds meer persoonsgericht onderwijs. 'Wat heeft deze leerling nodig?' is het devies. Steeds meer maatwerk wordt ingezet om de leerling zo goed mogelijk tot zijn recht te laten komen. Vrijwel alle gymnasia hebben naast het reguliere programma een keuzeprogramma waarin de leerling activiteiten kan ondernemen die passen bij zijn persoonlijkheid en capaciteiten.

Een voorbeeld is ons gezamenlijke Honours Programma, waar inmiddels 31 gymnasia aan mee doen. De leerling werkt vanuit zijn eigen kracht en belangstelling aan de ontwikkeling van zeven competenties door middel van een project. De één componeert een koorcompositie, de ander bouwt een school in Afrika, of een vliegtuig, een ander richt een bedrijf op, de volgende schrijft en produceert een toneelvoorstelling.

Allen werken aan competenties, zoals onderzoeken, kennis vergaren, samenwerken en communiceren.

De beoordeling vindt uiteindelijk plaats op basis van het proces, de groei en *persoonlijke* ontwikkeling van de leerling en niet op basis van het product.

Bij veel van deze projecten komt de leerling ook in aanraking met *maatschappelijke* aspecten, sommigen kiezen daar bewust voor. Bovendien raken deze projecten vaak aan

verschillende vakken. Leerlingen leren en presteren daarbij nog altijd op het hoge niveau dat we op de gymnasia gewend zijn. Deze manier van werken bevalt zo goed dat het uitnodigt om ook in de reguliere lessen meer op die manier te gaan werken.

Wij zouden er daarom voor willen pleiten het traject dat is ingezet met Onderwijs 2032 niet af te kappen maar om te vormen tot een gezamenlijk ontwikkeltraject, waarbij de focus niet zozeer ligt op een vernieuwd curriculum (waar toch de connotatie van omschreven doelen en methodes aan kleeft), maar naar een zoektocht hoe persoonsgericht, maar ook sociaal gericht onderwijs vorm te geven.

Wij vragen om veel ruimte voor scholen om te ontwikkelen. Tot nu toe vormen juist de vaste profielen, maar ook de (steeds wisselende) examenprogramma's een struikelblok. Dit werkt een toetscultuur in de hand. De wetenschap dat een school nog steeds wordt afgerekend op examenresultaten en rendementcijfers heeft een remmende werking op daadwerkelijke vernieuwing.

Onze ervaring met het Honours Programma is dat leerlingen heel goed in staat zijn het gesprek aan te gaan over hun ontwikkeling en verrichtingen. Bij deze leerlingen gaat het niet meer om de kwantiteit van de ingezette uren, maar om de kwaliteit. Onze ervaring is bovendien dat ook docenten een enorme ontwikkeling doormaken en hun didactisch en pedagogisch repertoire uitbreiden, waardoor ook hun lessen verbeteren.

Onze bijdrage aan de discussie is: het is natuurlijk geen sinecure een alternatief voor of naast eindexamens te bedenken, maar het ingezette ontwikkeltraject Onderwijs 2032 zou gebruikt kunnen worden om dit te doen. Om niet alleen het curriculum nader te beschouwen, maar ook de manier waarop wij willen dat leerlingen zich ontwikkelen, waarbij kennis en vaardigheden noodzakelijke bouwstenen zijn.

Wij hopen van harte dat u bereid bent ontwikkeling van onderwijs ten bate van leerlingen - die in het onderwijs al heel lang gaande is en waarvoor veel draagvlak bestaat - te ondersteunen en Onderwijs 2032 daarin een rol te geven.

Hoogachtend,

Hanneke Taat,
voorzitter

Gerda Hoekstra,
directeur